Porodní báby, narození a záchrana Mojžíše

P?vod materiálu
Tomáš Pavelka
Po?adí v lekci
19

Exodus 1-2,10

- Na úvod jsou uvedena jména všech Izraelských kmen? s tím, že každý p?išel do Egypta se svou rodinou. To za prvé proto, aby se ukázalo, že p?íb?h pokra?uje. Co prožil Abraham, Izák a Jákob, co se nau?il Josef a jeho brat?i ve všech t?ch dobrodružstvích p?edchozích kapitol, to ned?lali proto, aby se na to zapomn?lo a za?ínalo se zase od znova. I pro nás je dobré znát p?íb?hy našich p?edk? — a zejm. našich p?edk? ve ví?e. Prost? proto, abychom znova „neobjevovali Ameriku“, abychom se zejm. mohli pou?it z jejich chyb, p?ípadn? i z toho, co vy?ešili dob?e.

- Dvanáct praotc? je uvedeno také proto, aby bylo vid?t, že Izrael se v Egypt? nerozplynul, nestali se z nich „b?žní lidé“, ale zachoval si v Egypt? odlišnost. B?h z?stal se svým lidem i v Egypt?, požehnání otc?m p?ešlo, bez jakýchkoliv zásluh, na syny.

- **Všech, kdo vzešli z Jákobových beder, bylo sedmdesát.** – vzpome?me, že Ježíš vysílá nejd?íve dvanáct a pozd?ji sedmdesát svých u?edník?. Souvislost je zde.

- Ve faraonov? ?e?i je rozpor. Vidí v Izraeli cizí lid a jedním dechem se bojí toho, že odtáhne ze zem?. ?ekali bychom bu?-anebo: Bu? jsou cizí, tedy m?že být jen rád, když odejdou, nebo jsou naši, a pak se jich p?ece není t?eba bát. Ale h?ích je vždy nesmyslný a h?íšní lidé pot?ebují blízko u sebe n?koho, kým by zárove? mohli pohrdat, koho by mohli ponižovat.

- **porodním bábám, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Púa** – jen prosté ženy s tehdy opovrhovaným povoláním, jen se v p?íb?hu mihnou, ale pro jejich state?nost známe na v?ky jejich jméno. Povzbuzení, že i náš, t?eba oby?ejný, životní p?íb?h má p?ed Bohem v??ný význam a naše jméno bude jednou známo všem v?rným, pokud si zachováme state?nou víru.

- **porodní báby se bály Boha** – tj. už se nemuseli bát lidí. Báze? p?ed Bohem rád p?irovnávám k pocitu dít?te za št?drove?erního ve?era. Vše, co se d?je za zav?enými dve?mi kolem strome?ku je tajemné, budí vážnost a zárove? touhu tu nádheru vid?t. Báze? p?ed Bohem má n?co z úcty k lidem, které máme rádi – BOJÍME se je ranit, zklamat. Na n?které v?ci, které by se jich dotkly, ani nepomýšlíme.

- a? to zní dosti pochmurn?, strach je pro ?lov?ka z?ejm? ta nejsiln?jší motivace. Máme t?eba n?koho rádi, n?co bychom pro n?j rádi ud?lali, ale bojíme se. Bát se Boha tohle celé obrací: Když jsme t?eba jediní, kdo m?že n?komu pomoci, p?ekonáme strach, protože se více bojíme, co by na to ?ekl B?h, kdybychom nejednali. To je i p?ípad t?ch porodních bab.

- **Každého syna … ho?te do Nilu** – svého druhu humor, protože Mojžíšova matka skute?n? Mojžíše „hodí do Nilu“ – a Mojžíš se stane v Egypt? princem. Faraon si cht?l Izraelce držet co nejvíc od t?la a te? je bude mít v rodin?.

- **Muž z Léviova domu šel a vzal si lévijskou dceru.** Lévijci jsou kmenem kn?ží, Božích služebník?. Mojžíš je lévijec po otci i po matce, je nejv?tší postavou SZ.

- **Když vid?la, jak je p?vabný** – n?žné místo. Dozvídáme se, že Mojžíš, nejv?tší z prorok? SZ byl kdysi také roztomilým miminkem. Každý z biblických hrdin? je ?lov?kem jako my, jsou nám blízcí, jsou to naši sourozenci. Nejsou nedotknutelní. Naposled dokonce sám B?h se stal ?lov?kem – novorozencem v jeslích.

- **p?ipravila ze t?tiny ošatku** – podobnost s p?íb?hem o Plavá?kovi není náhodná. Tato pohádka je jeden z nejstarších lidských pov?stí, vypráví se od pradávna. Promítá se do ní z?ejm? poznání, že ?lov?k se rodí z vody, tj. p?ed narozením plave ve vod? v mat?in? l?n?. Podobný p?íb?h se vypráv?l o asyrském Sargonovi, perském Kýrovi atd. Mojžíšova matka zám?rn? využívá bláhovosti pohan?, kte?í jsou ochotni v??it všemu. Písmo popisuje, jak d?kladn? košík zabezpe?ila – není to zoufalý ?in, ale plán. Proto i posílá Mojžíšovu sestru Mirjam (?esky Marii), tehdy sedmiletou, aby se podívala, co se s košíkem stane.

- Zatímco Mojžíšova matka neponechá nic náhod?, není h?í?kou osudu, egyptská princezna bere dít? z vody jako znamení osudu. Pohané jsou otroky okolností, svého prost?edí, jejich ?astý argument je „nemohl jsem jinak“. Kdežto izraelité mohou jednat na okolnostech, na své dob?, nezávisle.

- Na druhou stranu, egyptská princezna jedná z t?ch nejlepších pohnutek, jaké ?lov?k m?že mít – je jí dít ?te líto. Egyp?an?m není líto Izraelc? jako celku, ale když vidí tato Egyp?anka konkrétní dít?, vlastn? d ?sledek politiky svého otce, proz?e. Ale, jak jsme uvedli na za?átku, je k tomu bohužel pot?eba toto divadlo.

- Musíme ešt? dodat, že a? se jednalo o promyšlený plán, že se Mojžíš stane adoptivním synem faraona, asi jeho matkou zamýšleno nebylo. To je ?ízení boží, které však nejvíce chodí cestami našeho odpov?dného jednání, v tomto p?ípad? jednání Mojžíšovy matky.

- Jak poznala, že je Mojžíš z hebrejských d?tí? Nejspíše podle toho, že byl ob?ezán. Nebo proto, že bylo na?ízeno házet hebrejské chlapce do Nilu, že dob?e v?d?la, co její otec na?ídil.

- Mojžíš, nyní už chrán?ný faraonovou dcerou, m?že se zase vrátit ke své matce a tam vyr?stat. Zpátky ho už jeho matka p?ivedla, tedy už chodil. Nedá se jasn? ur?it, jak starý Mojžíš v té dob? byl, jisté je, že už si na tu dobu pak pamatoval. V další kapitole se totiž p?jde, už jako egyptský princ, podívat, jak se da?í jeho krajan?m.

Návrh výkladu

1. P?ipomenout, že 70ti ?lenná Jákobova rodina p?išla za Josefem, protože zemi, kterou dostali od Boha, byl hlad. V Egypt? z?stali 400 (!) let a za tu dobu se z rodiny stal národ – Izrael. Je to jako kdyby celá vaše rodina odešla do cizí zem? a pak by z ní byl národ Kraus?, Lander?, Pavelk?, zrovna tak, jako jsou na sv?t? t?eba ?eši, N?mci nebo Poláci.

2. Egyp?ané se Izraelc? báli, ale zárove? je necht?li pustit. Je to podobné, jako když vás n?kdo nemá rád a p?ece si vás po?ád všímá. ?asto, když nám n?kdo nedá pokoj, je to pro to, že nám n?co závidí – že jsme chyt?ejší, šikovn?jší, hodn?jší. Nedá nám pokoj, jako kdyby nám to naše lepší cht?l vzít.

3. Porodní báby neposlechnou faraona. ?lov?k nemá poslouchat nikoho, kdo mu ?íká, aby n?komu ubližoval. Báby se bojí Boha a nemusí se tak bát lidí.

4. Mojžíšova matka nachystá v?ci tak, aby si faraonova dcera myslela, že je to jako v pohádce. (m?žeme dodat: K?es?ané v??í v Boha a tak sice také poslouchají r?zné pohádky a vymyšlené p?íb?hy, ale nev??í jim. K?es?ané nev??í na duchy, strašidla, mimozemš?any a kouzla. Jediný, kdo m?že d?lat zázra?né v ?ci, je B?h)

5. Mojžíš, kterého m?li zabít, tak vyroste u své vlastní maminky. Pamatuje si, kdo jsou jeho rodi?e a jeho rodina. P?íšt? se dozvíme, jak ho B?h poslal vysvobodit Izraelce.

6. Mocného faraona se spoustou voják? porazily chytrostí a odvahu samé ženy: Porodní báby, Mojžíšova maminka a jeho sedmiletá sestra. A dokonce faraonova vlastní dcera – egyptská princezna. Protože se báli Boha víc než lidí.

Kulisy p?íb?hu

- faraonovi pat?ila celá zem?, dokonce i lidi. Myslel si o sob?, že je B?h, mysleli si to i Egyp?ané.

- Izraelci museli d?lat cihly – museli nanosit hlínu, skoro bláto, pak do ní p?idali slámu, ale jí stébla držela pohromad?, pak ji nakrájeli na cihly a usušili na slunci. A t?žké cihly pak museli nosit daleko na staveništ?.

- Nil je nejv?tší ?eka v Africe, kolem Nilu roste rákos vyšší než ?lov?k a v Nilu žijí krokodýli. (pokud se na tyhle v?ci nebudeme d?tí ptát)

Motiva?ní otázky

- Které národy znáte? Kdo jsou naši sousedi? Který národ je nejpo?etn?jší?

- Co víte o Egypt?? Jak vypadali Egyp?ané? Jaké velké stavby stojí v Egypt?? Jak to, že dovedli postavit takové velké stavby a kdo je v?bec stav?l?

- Jak se d?lají cihly? Um?li byste d?lat cihly? Pro? to byla t?žká práce?

- Jaká zví?ata žijí v Nilu a v?bec v Egypt?? Pro? si vlastní maminka nemohla Mojžíše nechat a egyptská princezna mohla? Jak to, že ho pak maminka mohla vychovávat?

Aktivity

- d?ti mohou zkusit vyráb?t cihly t?eba z plastelíny a ud?lat jich tolik, aby z nich šlo n?co postavit (to by se ale možná víc hodilo až na p?íšt?)

- mohou zkoušet poušt?t v lavoru lodi?ky ze sko?ápek, která z nich doplave až na místo, kde se koupe egyptská princezna (panenka)

- nakreslit mohou faraóna, Egypt, Mojžíše, jak plave v košíku, nebo egyptskou princeznu

Odkaz na pracovní list
19 Poroba Izraele a narození Mojžíše
Kam dále
NŠ Louny
Cílová skupina
Školní
Katechetické cykly
NŠ Louny
Biblický odkaz (kat)
Exodus 1,1–2,10